

LAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 28/2006 vp

Hallituksen esitys laeiksi vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta sekä sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 20 päivänä syyskuuta 2006 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta sekä sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta (HE 142/2006 vp).

Lausunto

Eduskunnan päätöksen mukaisesti perustuslakivaliokunta on antanut asiasta lausunnon

(PeVL 50/2006 vp), joka on otettu tämän mietinnön liitteeksi.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- lainsäädäntöneuvos Mikko Monto, oikeusministeriö
- lainsäädäntöneuvos Pertti Normia, sisäasiainministeriö
- käräjätuomari Petteri Palomäki, Tampereen käräjäoikeus
- apulaisjohtaja Leena Silvennoinen, oikeusrekisterikeskus
- asianajaja Antti Riihelä, Suomen Asianajajaliitto.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että säädettäisiin laki vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta. Lailla pantaisiin täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen peri-

aatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehty puitepäättös.

Puitepäättöksen mukaan jäsenvaltion on tunnustettava ja pantava alueellaan täytäntöön toisen jäsenvaltion viranomaisen määräämä taloudellinen seuraamus. Puitepäättös kattaa rikosasioissa määrätyt taloudelliset seuraamukset sekä taloudelliset seuraamukset sellaisista rik-

komuksista, joissa henkilöllä on ollut tilaisuus saattaa asia erityisesti rikosasioissa toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Sen soveltamisalaan kuuluvat myös tietyt oikeudenkäynnistä aiheutuneet kulut.

Esityksen mukaan puitepäätöksessä tarkoitettut seuraamukset pantaisiin täytäntöön vastavalla tavalla kuin kotimaiset sakot. Toimivaltainen viranomaisena Suomessa olisi oikeusrekis-

terikeskus Suomen ollessa sekä päätöksen lähetävä että vastaanottava valtio. Oikeusrekisterikeskuksen päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla Tampereen käräjäoikeuteen.

Esityksessä ehdotetaan myös muutettavaksi lakia sakon täytäntöönpanosta.

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 22 päivänä maaliskuuta 2007.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Yleisarvio esityksestä

Hallituksen esityksen tarkoituksena on panna Suomessa täytäntöön vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehty Euroopan unionin neuvoston puitepäätös 2005/214/YOS. Puitepäätöksen keskeiseen soveltamisalaan kuuluvat paitsi tuomioistuinten rikosasioissa antamat päätökset myös muun viranomaisen rikosasiassa antamat päätökset edellyttäen, että päätöksen kohteella on ollut mahdollisuus saattaa asia rikosasiassa toimivaltaisen tuomioistuimen käsiteltäväksi. Lisäksi puitepäätöksen soveltamisalaan kuuluvat myös eräät muut kuin rikosoikeudelliset maksuseuraamukset.

Käytännössä puitepäätöksen täytäntöönpanon merkittävin vaikutus liittyy mahdollisuuteen lähettää tuomioistuinten luonnollisille henkilöille rikosasioissa antamat sakkorangaistukset sekä oikeushenkilöille tuomitut yhteisösakot täytäntöönpantaviksi toiseen Euroopan unionin jäsenvaltioon. Samanlainen täytäntöönpanomahdollisuus ulottuu myös syyttäjän rangaistusmääräysmenettelyssä määräämiin sakoihin ja poliisin antamiin rikesakkoihin.

Lakivaliokunta pitää ehdotetun lainsäädännön mahdollistamaa menettelyä varsin tarpeellisenä. Ennen kaikkea sakkorangaistusten täytäntöönpanomahdollisuus myös toisissa unionin jäsenvaltioissa on valiokunnan mielestä omiaan jo yleisestikin vahvistamaan sakon asemaa uskottavana ja mahdollisesti tuntuvanakin rikosoikeudellisena seuraamuksena. Lisäksi tietoisuus siitä, että sakko on mahdollista panna täytäntöön myös muissa unionin jäsenvaltioissa, saattaa jossain määrin vaikuttaa myös ennalta estävästi tiettyjen rikostyyppien osalta, kuten esimerkiksi tieliikennerekkomuksissa.

Vastavuoroisen tunnustamisen periaate ja kieltäytymisperusteet

Kuten neuvoston puitepäätöksen nimikekin osoittaa, se rakentuu ns. vastavuoroisen tunnustamisen periaatteelle, jota puitepäätöksen johdanto-osan mukaan pidetään unionin oikeudellisen yhteistyön peruskivenä sekä riitä että rikosasioissa. Lakivaliokunta on jo aiemmin todennut, että vastavuoroisen tunnustamisen periaate muodostaa jäsenvaltioiden välisen oikeusasioiden alan yhteistyön yleisen tason lähtökohdan, josta sinänsä ei kuitenkaan ole tehtävissä pitkälle meneviä normatiivisia johtopäätöksiä (ks. LaVM 7/2003 vp). Vastavuoroisen tunnustamisen periaatteesta ei valiokunnan mielestä ole johdettavissa tiukkoja rajoja lainsäätäjän harkinnalle pantaessa täytäntöön yksittäisiä Euroopan unionin lainsäädäntöinstrumentteja.

Vastavuoroisen tunnustamisen periaate on puitepäätöksessä saanut ilmauksensa

6 artiklassa. Sen mukaan täytäntöönpanovaltion toimivaltaisten viranomaisten on tunnustettava ja pantava täytäntöön sinne asianmukaisessa järjestyksessä lähetetty päätös ilman muita muo-dollisuuksia ja toteutettava viipymättä kaikki sen täytäntöönpanon edellyttämät toimenpiteet, jollei toimivaltainen viranomainen päätä vedota johonkin puitepäätöksen 7 artiklan mukaisista perusteista tunnustamisesta tai täytäntöönpanosta kieltäytymiselle. Näin ollen puitepäätöksen käytännön täytäntöönpanon näkökulmasta juuri kieltäytymisperusteiden tulkinnalla ja sovelta-misella on olennainen merkitys.

Puitepäätöksen 5 artiklan 1 kohta sisältää 39 kohtaa käsittävän listan rangaistavista teoi-sista, joiden osalta jäsenvaltiolla on velvollisuus panna sinne lähetetty päätös täytäntöön ns. kak-soisrangaistavuutta tutkimatta. Tällöin taloude-llista seuraamusta koskevan päätöksen täytän-töönpanovelvollisuus ei siis riipu siitä, ovatko kyseiset teot rangaistavia myös täytäntöönpano-valtiossa. Muiden kuin näiden ns. listarikosten osalta täytäntöönpanovaltio voi asettaa päätök-sen tunnustamisen ja täytäntöönpanon edel-lytykseksi, että päätös liittyy menettelyyn, joka olisi rangaistava myös täytäntöönpanovaltion lainsäädännön mukaisesti. Tällaisesta kaksois-rangaistavuuden edellyttämisestä ei kuitenkaan ehdoteta otettavaksi täytäntöönpanolakiin eri-tyistä säännöstä. Viime kädessä oikeusrekisteri-keskuksen harkittavaksi jää, kieltäydytäänkö täytäntöönpanosta yksittäistapauksessa sen vuoksi, että kaksoisrangaistavuuden edellytys ei täyty. Hallituksen esityksen perustelujen (s. 16/II) mukaan täytäntöönpanoon voidaan kaksoisrangaistavuuden puuttumisesta huoli-matta käytännössä ryhtyä, jollei "kyseisen teon rangaistavuuden voisi katsoa olevan Suomen oi-keusjärjestyksen peruseriaatteiden vastaista". Valiokunta pitää tätä rajausta itsestään selvänä. Sen lisäksi täytäntöönpanosta tulee kaksoisran-gaistavuuden puuttuessa valiokunnan mielestä kieltäytyä myös silloin, kun täytäntöönpan-tavaksi tulevan seuraamuksen perusteena olevaa rikosta voidaan muutoin pitää Suomen oikeus-järjestykselle ja -kulttuurille vieraana.

Hallituksen esityksen perusteluissa (s. 17/I) mainitaan, että kaikki puitepäätöksen 7 artik-lassa mainitut kieltäytymisperusteet ovat har-kinnanvaraisia. Suomen osalta tämä tarkoittaa sitä, että toimivaltaiseksi viranomaiseksi nimet-tävä oikeusrekisterikeskus harkitsee Suomeen täytäntöönpantaviksi saapuvien päätösten osal-ta, tuleeko jokin kieltäytymisperuste yksittäis-tapauksessa sovellettavaksi. Valiokunta huo-mauttaa, että lähtökohtaisesta harkinnanva-raisuudestaan huolimatta kieltäytymisperusteet ovat keskenään jossain määrin erilaisia. Esimer-kiksi tarvittavien täytäntöönpanoasiakirjojen puutteellisuus lienee yleensä helppo todeta. Jos taas oikeusrekisterikeskus pitää todennäköi-senä, että sovellettavaksi tulee esimerkiksi van-hentumiseen tai ns. *ne bis in idem* -periaattee-seen liittyvä kieltäytymisperuste, sen tulee va-liokunnan mielestä ennen asian ratkaisua huolel-lisesti pyrkiä selvittämään asian oikea laita. Tä-män vuoksi valiokunta ehdottaa, että kuulemista koskevaa 1. lakiehdotuksen säännöstä täyden-netään jäljempänä yksityiskohtaisista perus-teluista ilmenevin tavoin.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että rikosoikeudellista vastuukärajaa koskevasta kieltäytymisperusteesta tehdään 1. lakiehdotuk-seen otettavalla säännöksellä ehdoton. Laki-valiokunta puoltaa tällaisen säännöksen hyväk-symistä, koska vastuukäraja on esityksessä to-detuin tavoin Suomen oikeusjärjestyksen perus-periaatteita koskeva kysymys. Mainittu lakieh-dotus ei sisällä muita ehdottomia kieltäytymis-perusteita.

Puitepäätöksen johdanto-osan kuudennessa perustelukappaleessa mainitaan erikseen muun muassa oikeudenmukaista oikeudenkäyntiä kos-kevien kansallisen valtiosäännön säännösten noudattaminen. Puitepäätöksen 3 artikla sisältää nimenomaisen säännöksen siitä, että puite-päätös ei aiheuta muutoksia velvoitteeseen kun-nioittaa Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa vahvistettuja perusoikeuksia ja oi-keudellisia periaatteita. Lisäksi puitepäätöksen 20 artiklan 3 kohdassa annetaan jäsenvaltiolle mahdollisuus kieltäytyä täytäntöönpanosta, mi-käli täytäntöönpanoa varten lähetetyn todistuk-

sen perusteella on aihetta epäillä, että Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 6 artiklassa vahvistettuja perusoikeuksia tai oikeudellisia perusperiaatteita on rikottu.

Lakivaliokunnan mielestä etenkin Euroopan ihmisoikeussopimuksen 6 artiklassa ja perustuslain 21 §:n 2 momentissa taatulla oikeudella oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin on niin huomattava periaatteellinen ja käytännöllinen merkitys, että valiokunta jäljempänä yksityiskohtaisista perusteluista ilmenevin tavoin ehdottaa 1. lakiehdotukseen lisättäväksi tämän oikeuden turvaamiseen tähtäävän ehdottoman kieltäytymisperusteen (ks. myös LaVM 7/2003 vp).

Oikeusturvajärjestelyt

Kuten edeltä on käynyt ilmi, Suomessa puitepäättöksen mukainen toimivaltainen viranomainen on oikeusrekisterikeskus. Se huolehtii toisen jäsenvaltion viranomaisen päätöksen täytäntöönpanosta sakon täytäntöönpanosta annetun lain (672/2002) mukaisessa järjestyksessä.

Muutosta oikeusrekisterikeskuksen päätökseen haetaan 1. lakiehdotuksen 8 §:n mukaan Tampereen käräjäoikeudelta. Ehdotettu säännös on poikkeuksellinen, koska sillä muutoksenhaku hallintoviranomaisen päätöksestä ohjataan yleiseen tuomioistuimeen. Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan ratkaisu on tässä tapauksessa kuitenkin perusteltu, koska muutoksenhaussa arvioinnin kohteena ovat ennen kaikkea puitepäättöksessä tarkoitetut kieltäytymisperusteet, jotka ovat luonteeltaan rikosoikeudellisia.

Lakivaliokunnan mielestä muutoksenhaun keskittäminen yhteen käräjäoikeuteen on myös järjestelmän toiminnan kannalta tarkoituksenmukaista, koska käsiteltävien juttujen lukumäärä tulee olemaan melko vähäinen. Ehdotettu ratkaisu myötävaikuttaa myös siihen, että näiden asioiden käsittely ei jää käräjäoikeudessa aivan satunnaiseksi tapahtumaksi, millä taas on merkitystä asianosaisen oikeusturvan toteutumisen kannalta. Valiokunta pitää kuitenkin tarpeellisena, että käsiteltäviksi tulevien asioiden määrän kehitystä seurataan ja että Tampereen käräjäoikeudelle turvataan niiden asianmukaisen kä-

sittelyn edellyttämät voimavarat. Jos valitusten määrä muodostuu ennakoitua suuremmaksi, oikeusministeriön on myös tarvittaessa harkittava muutoksenhaun hajauttamista useampaan käräjäoikeuteen.

Yksityiskohtaiset perustelut

1. Laki vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäättöksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten kansallisen täytäntöönpanosta ja puitepäättöksen soveltamisesta

1 §. Puitepäättöksen täytäntöönpano. Perustuslakivaliokunnan lausunnon mukaan tässä pykälässä käytetty ilmaus "sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut" ei ole EU-säädöksen täytäntöönpanon yhteydessä asianmukainen. Lisäksi lakiehdotus sisältää eräitä asiasisältöisiä mukautuksia puitepäättökseen. Tämän vuoksi lakivaliokunta ehdottaa pykälän loppuosan sanamuotoa muutettavaksi.

Perustuslakivaliokunta on lausunnossaan huomauttanut myös, että viitattaessa täytäntöönpanolaissa puitepäättöksen yksittäisiin normeihin on "määräyksen" asemesta syytä käyttää termiä säännös. Lakivaliokunta on tarkistanut pykälän sanamuotoa tämän mukaisesti.

4 §. Toisen jäsenvaltion viranomaisen päätöksen täytäntöönpano. Pykälän 2 momentin mukaan päätöksen täytäntöönpanosta kertyneet varat menevät Suomen valtiolle. Toisen jäsenvaltion viranomaisen pyynnöstä oikeusrekisterikeskus voi kuitenkin päättää, että varat luovutetaan toiselle jäsenvaltiolle. Viimeksi mainitun mahdollisuuden osalta perusteluissa (s. 30/II) viitataan etenkin niihin tapauksiin, joissa täytäntöönpantavina ovat eräät Yhdistyneen kuningaskunnan oikeusjärjestyksen mukaiset, erityiset korvaukset. Koska oikeusrekisterikeskuksen päätös varojen luovuttamisesta toiselle jäsenvaltiolle on tarkoitettu esitetyn pyynnön lisäksi perustumaan erityisten syiden käsilläoloon, lakivalio-

kunta ehdottaa, että momenttia täydennetään tämän mukaisesti.

5 §. Ehdoton kieltäytymisperuste. Pykälä sisältää rikosoikeudellisen vastuun alaikärajaa koskevan ehdottoman kieltäytymisperusteen. Lakivaliokunta on edellä yleisperusteluissa esittämistään syistä katsonut, että oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeiden noudattaminen tulee turvata viime kädessä ehdotonta kieltäytymisperustetta koskevalla säännöksellä. Tämän vuoksi lakivaliokunta ehdottaa pykälään lisättäväksi tätä tarkoittavan uuden 2 momentin. Säännöksen mukaan oikeusrekisterikeskuksen tulee kieltäytyä toisen jäsenvaltion viranomaisen päätöksen täytäntöönpanosta, jos sillä on perusteltua syytä epäillä, että päätökseen johtaneessa menettelyssä on loukattu oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeita. Tällainen perusteltu epäily voi syntyä esimerkiksi sen jälkeen, kun oikeusrekisterikeskus on päätökseen ja sitä koskevaan todistukseen liittyvien epäselvyyksien perusteella jäljempänä 6 §:n kohdalla esitettävän mukaisesti mahdollisesti kuullut päätöksen kohteena olevaa henkilöä. Säännöksen tarkoituksena ei kuitenkaan ole, että päätöksen täytäntöönpanosta kieltäydytään esimerkiksi vähäisten menettelyvirheiden vuoksi. Tätä korostaa osaltaan säännöksessä käytetty sanonta "on loukattu".

6 §. Kuuleminen päätöksen tunnustamis- ja täytäntöönpanoasiassa. Pykälän mukaan oikeusrekisterikeskus voi ratkaista toisen jäsenvaltion viranomaisen päätöksen tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan asian kuulematta päätöksen kohteena olevaa henkilöä. Pykälän perusteluista (s. 31/I) ilmenee tarkoituksena olevan, että oikeusrekisterikeskus ratkaisee tunnustamista ja täytäntöönpanopyyntöä koskevan asian aina ilman päätöksen kohteena olevan henkilön kuulemista.

Ehdotetulla säännöksellä ei lakivaliokunnan käsityksen mukaan voida turvata sitä, että toisen jäsenvaltion viranomaisen päätöksen tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan asian ratkaisemisen kannalta keskeisessä asemassa olevien

kieltäytymisperusteiden käsilläolo tulee riittävästi selvitettyksi. Valiokunnan mielestä sekä täytäntöönpanojärjestelmän uskottavuus että yleiset asianmukaisen käsittelyn vaatimukset edellyttävät päätöksen kohteena olevan henkilön kuulemista, jos on todennäköistä, että toisen jäsenvaltion viranomaisen päätöksen tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevassa asiassa tulee sovellettavaksi jokin kieltäytymisperuste.

Toisaalta kuulemistilaisuuden varaaminen ei aina ole oikeusrekisterikeskuksen toiminnan kannalta tarkoituksenmukaista eikä myöskään päätöksen kohteena olevan henkilön oikeusturvaa silmälläpitäen tarpeen silloinkaan, kun asiassa todennäköisesti sovelletaan jotain kieltäytymisperustetta. Kuulemiseen ei luonnollisestikaan tarvitse ryhtyä, jos jo asiaan liittyvän muun aineiston perusteella on selvää, että päätöksen täytäntöönpanosta kieltäydytään. Tällainen tilanne voi olla käsillä esimerkiksi silloin, kun täytäntöönpanotavaksi tuleva seuraamus alittaa puitepäätöksen mukaisen rahamäärän tai kun tänne lähetetyn todistuksen ja päätöksen perusteella on selvää, että päätöksen kohteena oleva henkilö on seuraamuksen tuomitsemiseen johtaneen teon tehdessään ollut alle 15-vuotias.

Valiokunnan mielestä uuden järjestelmän vastaiseen lopputulokseen johtaa myös se, jos kuulemiseen ryhtyminen vaarantaa koko täytäntöönpanon. Näin voi olla esimerkiksi silloin, jos on olemassa seikkoja, jotka viittaavat siihen, että täytäntöönpanoasian kohteena oleva henkilö asian vireilläolosta tiedon saatuaan ryhtyy pakoilemaan taikka siirtämään tai kätkemään omaisuuttaan. Tämän vuoksi myös tällaisissa tilanteissa on voitava jättää päätöksen kohteena olevalle henkilölle varaamatta tilaisuus tulla kuulluksi.

Edellä olevan perusteella lakivaliokunta ehdottaa pykälää täydennettäväksi siten, että päätöksen kohteena olevalle henkilölle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jos asiassa todennäköisesti tulee sovellettavaksi jokin kieltäytymisperuste. Tällaista tilaisuutta ei kuitenkaan tarvitse varata, jos se asian ratkaisemisen kannalta on

selvästi tarpeetonta tai jos on syytä olettaa, että se saattaa vaarantaa täytäntöönpanon.

7 §. Kielet. Pykälässä säädetään siitä, millä kielellä laaditun, laissa tarkoitetun todistuksen oikeusrekisterikeskus voi hyväksyä. Sen *2 momentin* mukaan oikeusrekisterikeskus huolehtii tällaisen todistuksen kääntämisestä suomen tai ruotsin kielelle. Toisessa jäsenvaltiossa annetun päätöksen täytäntöönpano perustuu mainittuun täytäntöönpantavaa päätöstä koskevaan vakio-muotoiseen todistukseen. Itse päätöksestä ei todistuksen mukana toimiteta käännöstä eikä sitä pääsääntöisesti myöskään täällä käännetä. Toisaalta hallituksen esityksen perusteluissa (s. 32/I) muistutetaan, että puitepäätöksen 7 artiklan mukaan täytäntöönpanosta voidaan kiellettyä, jos todistus ei selvästikään vastaa päätöstä. Tällöin voi olla tarpeen kääntää myös itse päätös. Valiokunnan mielestä on selvää, että myös tämän käännöksen hankkiminen kuuluu oikeusrekisterikeskukselle. Asian merkityksen vuoksi se ehdottaa momenttiin lisättäväksi tätä koskevan säännöksen.

8 §. Toimivaltainen kärjäoikeus. Pykälän *3 momentin* mukaan oikeusrekisterikeskuksen 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana siten kuin ulosottolaissa säädetään lainvoimaa vailla olevan tuomion täytäntöönpanosta, jollei tuomioistuimien toisin määrää.

Ehdotettu säännös on perustelujen (s. 32) mukaan tarpeen, jotta täytäntöönpanoon voidaan sakon täytäntöönpanosta annetun lain 2 §:n 1 momentin mukaisesti ryhtyä jo siinä vaiheessa, kun oikeusrekisterikeskuksen päätös ei vielä ole saanut lainvoimaa. Kuten momentin alkuosassa oleva viittaus oikeusrekisterikeskuksen päätökseen osoittaa, säännös on tarkoitettu koskemaan vain muutoksenhakua kärjäoikeuteen. Tämän vuoksi valiokunta on korvannut maininnan "tuomioistuimesta" sanalla "kärjäoikeus".

9 §. Valituksen tekeminen. Pykälä sisältää yksityiskohtaiset säännökset siitä, miten valitus oikeusrekisterikeskuksen päätöksestä on tehtävä. Asia yhteydestä ja 11 §:stä ilmenee, että

koko pykälä on tarkoitettu koskemaan muutoksenhakua kärjäoikeuteen. Valiokunta on tarkistanut *4 ja 5 momentissa* käytettyjä sanontoja tämän mukaisesti.

Ehdotettu pykälä ei sisällä erillisiä säännöksiä valitusosoituksen liittämisestä oikeusrekisterikeskuksen päätökseen. Tämän vuoksi valiokunta tässä yhteydessä viittaa hallintolain (434/2003) 47 §:ään, jossa säädetään viranomaisen velvollisuudesta liittää päätöksiinsä valitusosoitus.

10 §. Asian käsittely tuomioistuimessa. Pykälän *2 momentin* mukaan tuomioistuin ei valitusta käsitellessään saa tutkia, onko päätöksen kohteena oleva henkilö syyllistynyt siihen tekoon, josta seuraamus on määrätty toisessa jäsenvaltiossa. Valiokunta huomauttaa, että säännöksen lakiteknisestä sijoittamisesta huolimatta se — samoin kuin pykälän 1 momentti oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain soveltamisesta — koskee asian käsittelyä kaikissa oikeusasteissa. Tämän korostamiseksi valiokunta on siirtänyt ehdotetun 2 momentin 1 momentin toiseksi virkkeeksi. Tällöin ehdotetut 3—5 momentti siirtyvät 2—4 momentiksi.

11 §. Muutoksenhaku kärjäoikeuden päätökseen. Pykälään sisältyvät säännökset muutoksenhausta kärjäoikeuden päätökseen samoin kuin säännökset asian käsittelystä hovioikeudessa ja korkeimmassa oikeudessa. Lain 8 §:ssä säädetään mahdollisuudesta panna täytäntöön oikeusrekisterikeskuksen lainvoimaa vailla oleva päätös siitä huolimatta, että päätöksen kohteena oleva henkilö on hakenut muutosta Tampereen kärjäoikeudelta. Lakivaliokunta ehdottaa, että pykälään lisätään selvyuden vuoksi uusi *3 momentti*, jonka mukaan myös kärjäoikeuden ja hovioikeuden lainvoimaa vailla oleva päätös voidaan panna täytäntöön siten kuin ulosottolaissa (37/1895) säädetään lainvoimaa vailla olevan maksuvelvollisuutta koskevan tuomion täytäntöönpanosta.

15 §. Asetuksenantovaltuus. Valiokunta on tehnyt pykälään samanlaisen, perustuslakivaliokun-

nan lausunnon mukaisen terminologisen tarkistuksen kuin edellä 1 §:ään.

Lain nimike. Lakivaliokunta on muuttanut lakiehdotuksen nimikkeen vastaamaan 1 ja 15 §:ssä käytettyä terminologiaa.

2. Laki sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

1 §. Lain soveltamisala. Valiokunta on tarkistanut pykälän 9 kohdan vastaamaan 1. lakiehdotuksen nimikkeeseen tehtyä muutosta.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta ehdottaa,

että 1. ja 2. lakiehdotus hyväksytään muutettuina seuraavasti:

Valiokunnan muutosehdotukset

1.

Laki

vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Puitepäätöksen täytäntöönpano

Brysselissä 24 päivänä helmikuuta 2005 vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen soveltamisesta taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2005/214/YOS, jäljempänä *puitepäätos*, lainsäädännön alaan kuuluvat *säännökset* ovat lakina noudatettavia, *jollei tästä laista muuta johdu*.

2 ja 3 § (Kuten HE)

2 luku

Toisen jäsenvaltion viranomaisen päätöksen täytäntöönpano Suomessa

4 §

Toisen jäsenvaltion viranomaisen päätöksen täytäntöönpano

(1 mom. kuten HE)

Päätöksen täytäntöönpanosta kertyneet varat menevät Suomen valtiolle. Toisen jäsenvaltion viranomaisen pyynnöstä oikeusrekisterikeskus voi *erityisestä syystä* kuitenkin päättää, että varat luovutetaan toiselle jäsenvaltiolle.

5 §

Ehdoton kieltäytymisperuste

(1 mom. kuten HE)

Päätöksen täytäntöönpanosta tulee kieltäytyä myös, jos on perusteltua syytä epäillä, että päätökseen johtaneessa menettelyssä on loukattu oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin takeita. (Uusi)

6 §

Kuuleminen päätöksen tunnustamis- ja täytäntöönpanoasiassa

Oikeusrekisterikeskus voi ratkaista toisen jäsenvaltion viranomaisen 2 §:ssä tarkoitetun päätöksen tunnustamista ja täytäntöönpanoa koskevan asian *varaamatta* päätöksen kohteena *olevalle henkilölle tilaisuutta tulla kuulluksi, jollei ole todennäköistä, että asiassa tulee sovellettavaksi jokin kieltäytymisperuste. Tilaisuutta ei kuitenkaan tarvitse varata, jos se asian ratkaisemiseksi on selvästi tarpeetonta tai jos on syytä olettaa, että se saattaa vaarantaa päätöksen täytäntöönpanon.*

7 §

Kielet

(1 mom. kuten HE)

Oikeusrekisterikeskus huolehtii todistuksen ja tarvittaessa myös päätöksen kääntämisestä suomen tai ruotsin kielelle.

3 luku

Muutoksenhaku

8 §

Toimivaltainen käräjäoikeus

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Oikeusrekisterikeskuksen 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan panna täytäntöön lain-

voimaa vailla olevana siten kuin ulosottolaissa (37/1895) säädetään lainvoimaa vailla olevan maksuvelvoitetta koskevan tuomion täytäntöönpanosta, jollei *käräjäoikeus* toisin määrää.

9 §

Valituksen tekeminen

(1—3 mom. kuten HE)

Valitus tulee vireille käräjäoikeudessa silloin, kun 3 momentissa tarkoitetut asiakirjat saapuvat *sen* kansliaan. *Käräjäoikeuden* on viivytyksettä annettava valittajalle ja oikeusrekisterikeskukselle tieto mahdollisen istunnon ajasta ja paikasta sekä valittajan poissaolon seurauksista.

Jos valittaja on toimittanut valituskirjelmän määräajassa suoraan toimivaltaiseen *käräjäoikeuteen*, hän ei menetä puhevaltaansa.

10 §

Asian käsittely tuomioistuimessa

Asian käsittelystä on soveltuvin osin voimassa, mitä oikeudenkäynnistä rikosasioissa säädetään. *Tuomioistuin ei valitusta käsitellessään saa tutkia, onko päätöksen kohteena oleva henkilö syyllistynyt siihen tekoon, josta seuraamus on määrätty toisessa jäsenvaltiossa.*

(HE:n 2 mom. poist.)

(2—4 mom. kuten HE:n 3—5 mom.)

11 §

Muutoksenhaku käräjäoikeuden päätökseen

(1 ja 2 mom. kuten HE)

Käräjäoikeuden ja hovioikeuden päätös voidaan panna täytäntöön lainvoimaa vailla olevana siten kuin ulosottolaissa säädetään lainvoimaa vailla olevan maksuvelvoitetta koskevan tuomion täytäntöönpanosta. (Uusi)

12 §

(Kuten HE)

4 luku

15 §

Erinäiset säännökset

Asetuksenantovaltuus

13 ja 14 §
(Kuten HE)

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, mitkä lainsäädännön alaan kuulumattomat puitepäätöksen *säännökset* ovat asetuksena noudatettavia ja annetaan tarvittaessa tarkempia säännöksiä puitepäätöksen ja lain täytäntöönpanosta.

16 §
(Kuten HE)

2.

Laki

sakon täytäntöönpanosta annetun lain 1 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sakon täytäntöönpanosta 9 päivänä elokuuta 2002 annetun lain (672/2002) 1 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 248/2006, seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetyssä järjestyksessä pannaan täytäntöön seuraavat seuraamukset:

(1—8 kohta kuten HE)

9) vastavuoroisen tunnustamisen periaatteen *soveltamisesta* taloudellisiin seuraamuksiin tehdyn puitepäätöksen lainsäädännön alaan kuulu-

vien *säännösten* kansallisesta täytäntöönpanosta ja puitepäätöksen soveltamisesta annetussa laissa (/2007) tarkoitettu taloudellinen seuraamus.

Voimaantulosäännös
(Kuten HE)

Helsingissä 31 päivänä tammikuuta 2007

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Tuija Brax /vihr	Lyly Rajala /kok
vpj.	Susanna Rahkonen /sd	Jukka Roos /sd
	Leena Harkimo /kok	Tero Rönni /sd
	Lasse Hautala /kesk	Petri Salo /kok
	Anne Holmlund /kok	Pertti Salovaara /kesk
	Tatja Karvonen /kesk	Minna Sirnö /vas
	Petri Neittaanmäki /kesk	Astrid Thors /r.
	Heli Paasio /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Risto Eerola.